

Άτυπος Διάλογος για τα Ναρκωτικά

Μια πρωτοβουλία του Ιδρύματος Ανδρέα Γ. Παπανδρέου (Ι.Α.Π.) και του Διεθνικού Ινστιτούτου (Transnational Institute)

Στις 9 Απριλίου 2009 διοργανώθηκε στο Ίδρυμα Ανδρέας Παπανδρέου ενημερωτική συνάντηση με θέμα: **Η 52^η Σύνοδος της Επιτροπής Ναρκωτικών του ΟΗΕ (11-20 Μαρτίου 2009). Συμπεράσματα και μελλοντικές προοπτικές**

Στόχος της συνάντησης ήταν να γίνει ενημέρωση για τις εργασίες και τα αποτελέσματα της συνόδου και να διεξαχθεί διάλογος για τις προοπτικές εφαρμογής των αποφάσεων της Συνόδου στην Ελληνική Εθνική Πολιτική και για τη συμβολή των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στον τομέα της ενημέρωσης, πρόληψης, και θεραπείας για την αντιμετώπιση των ναρκωτικών.

Ο κ. Χρ. Κόκκορης Διευθυντής Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΟΚΑΝΑ, ο οποίος συμμετείχε στις εργασίες της Συνόδου της Επιτροπής Ναρκωτικών στη Βιέννη, αναφέρθηκε στο μέρος της πολιτικής διακήρυξης που αφορά στη μείωση της ζήτησης, την πρόληψη, θεραπεία και μείωση της βλάβης.

Η 52^η Σύνοδος της Επιτροπής Ναρκωτικών είχε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος ήταν η Διάσκεψη Υψηλού Επιπέδου με συμμετοχή Υπουργών των χωρών μελών του ΟΗΕ. Το δεύτερο μέρος ήταν η κανονική Σύνοδος της Επιτροπής. Στόχος της Διάσκεψης Υψηλού Επιπέδου ήταν ο απολογισμός της προηγούμενης δεκαετίας και η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που είχαν δρομολογηθεί από τη διεθνή κοινότητα προκειμένου να επιτευχθεί σημαντική μείωση τόσο στη ζήτηση όσο και στην προσφορά των ναρκωτικών.

Τα θέματα αιχμής ως προς το περιεχόμενο της νέας Πολιτικής Διακήρυξης, που προκάλεσαν έντονες διαπραγματεύσεις και διέσπασαν την ομοφωνία των χωρών μελών των Ηνωμένων Εθνών κατά το διάστημα που προηγήθηκε της Συνόδου ήταν, ως επί το πλείστον, η μείωση της ζήτησης και η μείωση της βλάβης. Ειδικότερα, από κάποιες χώρες μεταξύ των οποίων και οι χώρες της ΕΕ θεωρήθηκε ότι, παρά το ότι ο ακρογωνιαίος λίθος στην αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών θα πρέπει να είναι η μείωση της ζήτησης, δίνεται πολύ περισσότερη έμφαση στη μείωση της προσφοράς και άρα η προσέγγιση δεν είναι ισόρροπη. Επίσης, σε ό,τι αφορά τον τομέα μείωσης της βλάβης, η διάσπαση μεταξύ των χωρών αφορούσε στο αν θα πρέπει να γίνεται ξεκάθαρη αναφορά σε μείωση της βλάβης (θέση που υποστήριζε και η πλειοψηφία των χωρών της ΕΕ) καθώς άλλες χώρες, μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ και η Ρωσία, επιθυμούσαν την ξεκάθαρη αναφορά μόνο στην πρόληψη, τη θεραπεία και την επανένταξη.

Η ελληνική αντιπροσωπεία, υποστήριξε πλήρως την τοποθέτηση/δήλωση της Τσέχικης Προεδρίας της ΕΕ. Στη δήλωσή της η Τσέχικη Προεδρία έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στις παρεμβάσεις μείωσης της βλάβης. Οι παρεμβάσεις αυτές, ανέφερε, όπως είναι η ανταλλαγή συριγγών για την πρόληψη της μετάδοσης του HIV/AIDS και άλλων νοσημάτων που ανιχνεύονται στο αίμα, η θεραπεία υποκατάστασης για την αντιμετώπιση της εξάρτησης από τα οπιοειδή και η δουλειά εκτός δομών, που έχουν ενσωματωθεί ως αναπόσπαστα μέρη της συνολικής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ, έχουν ως στόχο τη μείωση των κοινωνικών συνεπειών και των συνεπειών στην υγεία των χρηστών και έχουν συμβάλει στη σταθεροποίηση και τη μείωση του αριθμού νέων μολύνσεων, καθώς και σε τάση μείωσης του αριθμού των σχετιζόμενων με τα ναρκωτικά θανάτων.

Ειδικότερα σχετικά με την Ελληνική θέση, ο κ. Κόκκορης ανέφερε ότι η Ελληνική αντιπροσωπεία συνυπέγραψε μαζί με άλλες 26 χώρες δήλωση την οποία ανακοίνωσε, εκ μέρους των εν λόγω χωρών, η αντιπροσωπεία της Γερμανίας. Η δήλωση επεσήμαινε ότι οι 26 χώρες θα ερμηνεύουν τον όρο "related support services" (σχετικές υπηρεσίες υποστήριξης), που χρησιμοποιείται στην Πολιτική Διακήρυξη, ως συμπεριλαμβάροντα και τα μέτρα μείωσης

της βλάβης “harm reduction measures”. Η αντιπροσωπεία της Γερμανίας ζήτησε να συμπεριληφθεί η δήλωση των 26 χωρών σαν παράρτημα στα πρακτικά της Συνόδου. Οι 26 χώρες που συνυπέγραψαν τη δήλωση ήταν η Αυστραλία, η Βολιβία, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Γεωργία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Λετονία, το Λιχτενστάιν, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, Οι Κάτω Χώρες, η Νορβηγία, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σαντ Λουσία, η Σλοβενία, η Ισπανία, η Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Από την Ολομέλεια του Υπουργικού Μέρους της Συνόδου υιοθετήθηκε το τελικό κείμενο της νέας Πολιτικής Διακήρυξης στις 12 Μαρτίου 2009 με προσαρτημένο το Σχέδιο Δράσης που περιλαμβάνει 30 μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος σε 6 διαφορετικούς τομείς:

- Μείωση της χρήσης ναρκωτικών και της εξάρτησης
- Μείωση της παράνομης προσφοράς ναρκωτικών
- Έλεγχος των πρόδρομων ουσιών και των διεγερτικών τύπου αμφεταμίνης
- Διεθνής συνεργασία για την εξάλειψη των παράνομων καλλιεργειών και παροχή μέτρων εναλλακτικής ανάπτυξης
- Αντιμετώπιση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος
- Δικαστική συνεργασία

Σε ερώτηση συνέδρου ποιες ήταν οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ως προς την αξιολόγηση της Πολιτικής Διακήρυξης του 1998, αναφέρθηκε ότι η ΕΕ εξέφρασε επιφύλαξη ως προς τα αποτελέσματα της δεκαετίας 1998-2008. Κύριο λόγο αποτυχίας του 10^{ου} προγράμματος αποτέλεσε η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ των δράσεων για μείωση της ζήτησης και μείωση της προσφοράς. Η ΕΕ υποστήριξε την άποψη ότι η χρήση ναρκωτικών φαίνεται να σταθεροποιείται σε ορισμένες περιοχές του κόσμου ενώ σε άλλες υπάρχει αύξηση.

Στη συνέχεια ο κ. Α. Αποστόλου, οποίος συμμετείχε στις εργασίες της συνόδου, αναφέρθηκε σε ορισμένες αξιολογικές παρατηρήσεις για τις εργασίες της συνόδου καθώς και στα μέτρα που προτείνονται στην διακήρυξη για τον τομέα της μείωσης της προσφοράς.

Η πολιτική διακήρυξη –όπως όλα σχεδόν τα κείμενα του ΟΗΕ- είναι αποτέλεσμα, τόνισε ο κ. Αποστόλου, διαπραγματεύσεων και συμβιβασμών. Το κείμενο της διακήρυξης που υιοθετήθηκε στη Βιέννη αποτελεί μια προσπάθεια να ικανοποιηθεί όλα τα διαπραγματευόμενα μέρη και γι αυτό περιέχει ανακολουθίες τόσο όσο αφορά στις διαπιστώσεις, στην ανάλυση της πραγματικότητας όσο και στις μελλοντικές δράσεις. Η διακήρυξη δίνει από την πρώτη ήδη παράγραφο το στίγμα της ανακολουθίας. Το προοίμιο λέει ότι «παρά τις αυξημένες προσπάθειες και την πρόοδο που επιτεύχθηκε από τα κράτη μέλη, τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών, το πρόβλημα των ναρκωτικών συνεχίζει να απειλεί σοβαρά την υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία της ανθρωπότητας ειδικά δε τη νεολαία το πλέον πολύτιμο κεφάλαιο της κοινωνίας». Θα περίμενε κανείς, μετά απ’ αυτή τη διαπίστωση ότι το συμπέρασμα θα ήταν ότι θα πρέπει να εξετάσουμε με κριτικό πνεύμα γιατί δεν πετύχαμε τους στόχους και να προτείνουμε τυχόν εναλλακτικές λύσεις που θα είναι αποτελεσματικότερες. Το προοίμιο όμως κλείνει με την για δεκαετίες τώρα επαναλαμβανόμενη φράση: «Είμαστε αποφασισμένοι να αντιμετωπίσουμε το παγκόσμιο πρόβλημα των ναρκωτικών και να προωθήσουμε ενεργά μια κοινωνία ελεύθερη από ναρκωτικά, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η υγεία των πολιτών, η αξιοπρέπεια και η ειρήνη, η ασφάλεια και η ευημερία τους». Τη στάση αυτή που επαναλαμβάνεται και στις επί μέρους παραγράφους της διακήρυξης, μπορεί να τη συνοψίσει κανείς ως εξής: «Βρισκόμαστε στο σωστό δρόμο για την επίτευξη των στόχων μας, υπάρχει πρόοδος, αλλά πρέπει να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας δυναμικότερα, γιατί η κατάσταση παραμένει ανησυχητικά αρνητική και σε πολλές περιπτώσεις χειροτερεύει».

Το κείμενο της διακήρυξης συζητήθηκε στο διάστημα Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2009. Είχαν προηγηθεί διαπραγματεύσεις για το σχέδιο δράσης της επόμενης δεκαετίας στην περίοδο Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2008. Κι εδώ ακολουθήθηκε η αντίστροφη διαδικασία. Συνήθως διατυπώνει κανείς πρώτα τη γενική στρατηγική και τους στόχους και στη συνέχεια συντάσσει το σχέδιο δράσης. Συνέπεια αυτής της διαδικασίας ήταν να σταλεί το κείμενο της διακήρυξης στις χώρες μέλη μόλις μερικές μέρες πριν τη σύνοδο της επιτροπής χωρίς να δοθεί η δυνατότητα συζήτησης του σχεδίου διακήρυξης και του σχεδίου δράσης σε εθνικό επίπεδο.

Η διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν κυρίως μεταξύ δύο ομάδων χωρών μελών του ΟΗΕ . Από τη μια οι χώρες που εξέφρασαν κριτική και πρότειναν να εξετασθούν νέοι δρόμοι αντιμετώπισης του προβλήματος. Σ' αυτή την ομάδα χωρών συγκαταλέγονται –εκτός της ΕΕ- η Αυστραλία, Ελβετία, Νορβηγία και ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Από την άλλη η Ρωσία, οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, η Κούβα και οι Αραβικές χώρες θεωρούν οποιαδήποτε κριτική στάση απέναντι στο ισχύον νομικό πλαίσιο (τις διεθνείς συμβάσεις για τα ναρκωτικά) και κάθε πρόταση προσαρμογής του στις νέες συνθήκες της εποχής μας, ανεπίτρεπτη.

Η ΕΕ είχε υποβάλλει προτάσεις με κοινή θέση των χωρών μελών. Θα μπορούσε κανείς να συνοψίσει τις θέσεις της Ε.Ε. σε έξι σημεία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση:

1. απέρριπτε τη θέση ότι υπάρχει σταθεροποίηση (containment) της παραγωγής, εμπορίας, διακίνησης και της χρήσης ναρκωτικών.
2. Ζητούσε την αναγνώριση νέων μεθόδων -οι οποίες ήδη εφαρμόζονται στην πράξη- για την αντιμετώπιση της χρήσης, τη θεραπεία και την κοινωνική αποκατάσταση. Ο όρος κλειδί γι αυτές τις πρακτικές ήταν «Μείωση της Βλάβης» (Harm Reduction).
3. Η πολιτική για τα ναρκωτικά πρέπει να αξιολογείται ως προς την αποτελεσματικότητα της και να βασίζεται στην επιστημονική γνώση και στην εμπειρία και όχι σε ιδεολογικές αντιπαραθέσεις. Αυτό ισχύει τόσο για τον τομέα μείωσης της ζήτησης, όσο και για τον τομέα μείωσης της προσφοράς.
4. Να δοθεί προτεραιότητα στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε σχέση με τα ναρκωτικά. Οι εξαρτημένοι χρήστες έχουν πρόβλημα υγείας και έχουν δικαίωμα στη θεραπεία. Οι παραγωγοί πρέπει να αποκτήσουν δυνατότητες αξιοπρεπούς διαβίωσης. Χρειάζεται διαφορετικό μοντέλο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των περιοχών που κόσμος όπου καλλιεργούνται παράνομες ουσίες.
5. Η χάραξη πολιτικής προϋποθέτει τη συλλογή δεδομένων για να μπορεί να γίνει έγκυρη παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξελίξεων.
6. Να διασφαλισθεί διαθεσιμότητα οπιούχων για ιατρικούς σκοπούς. Αυτή τη στιγμή το 80% του πληθυσμού του κόσμου δεν έχει πρόσβαση σε οπιούχα παυσίπονα/αναλγητικά (ηρωίνη/μορφίνη).

Η άποψη των χωρών που αντιτίθενται σε οποιαδήποτε αλλαγή μπορεί να συνοψισθεί στα εξής σημεία:

1. Όχι αλλαγή στο ισχύον σύστημα
2. Πιστοί στο γράμμα των διεθνών συμβάσεων για τα ναρκωτικά
3. απόρριψη της άποψης ότι είναι αναγκαία η προσαρμογή του συστήματος αντιμετώπισης των ναρκωτικών στα νέα δεδομένα της εποχής μας.
4. Ο τομέας της καταστολής πρέπει να ενισχυθεί με περισσότερο ανθρώπινο δυναμικό και με μεγαλύτερες δυνατότητες σύγχρονης τεχνολογίας.
5. Να υποστηριχθεί η υποχρεωτική/καταναγκαστική αποχή από τη χρήση ναρκωτικών. Κατασταλτικά μέτρα είναι αναγκαία για την εκρίζωση/καταστροφή των καλλιέργειών και την υποχρεωτική αποχή από τη χρήση, όταν η εθελοντική προσπάθεια δεν φέρνει αποτελέσματα.

Τι προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις αυτών των δύο κυρίαρχων τάσεων στον τομέα μείωσης της προσφοράς;

Το μόνο σημείο όπου υπήρξε διεξοδική συζήτηση και ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων αφορούσε τη **στρατηγική για τη μείωση της παραγωγής**. Δεν ήταν εύκολο να βρεθεί συμβιβαστική λύση σ' αυτό το θέμα. Η διαπραγμάτευση επικεντρώθηκε κυρίως στο ζήτημα της αλληλουχίας των δράσεων (appropriate sequencing of actions) για τις καλλιέργειες. Η ΕΕ και χώρες της Λατινικής Αμερικής (εκτός της Κολομβίας) υποστήριξαν ότι η εμπειρία μας λέει ότι τα κατασταλτικά μέτρα με εκρίζωση των καλλιέργειών δεν οδηγούν στη μείωση της παραγωγής. Αυτό που πετυχαίνουμε είναι είτε μια παροδική μείωση με επανάληψη της καλλιέργειας, είτε μετατόπιση της παραγωγής σε άλλες περιοχές (το φαινόμενο του μπαλονιού: πιέζεις σε ένα μέρος και φουσκώνει σε άλλο). Το κυρίως αρνητικό στοιχείο είναι αύξηση της εγκληματικότητας και οι αρνητικές συνέπειες για τους πληθυσμούς των εν λόγω περιοχών (φτώχεια, ποινικές διώξεις με αρνητικά αποτελέσματα για τις οικογένειες και επιβάρυνση των αρχών επιβολής του νόμου (αστυνομία / δικαιοσύνη) και του σωφρονιστικού συστήματος χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα αφού οι κύριοι υπαίτιοι των εγκληματικών κύκλων δεν υπόκεινται τις συνέπειες). Η ομάδα αυτών των χωρών υποστήριξε ότι χρειάζεται σωστή αλληλουχία των δράσεων. Βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των περιοχών μπορεί να υλοποιηθεί με ολοκληρωμένα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η μεμονωμένη αντιμετώπιση του φαινομένου της

παραγωγής παράνομων καλλιεργειών με εκρίζωση δεν οδηγεί σε λύση. Είναι καλλίτερο να γίνουν επενδύσεις σε αναπτυξιακά προγράμματα και σ' αυτό το πλαίσιο να επιτευχθεί μείωση της παραγωγής. Αυτό σημαίνει αλλαγή προτεραιοτήτων και επένδυση σε τομείς οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και λιγότερο σε μέτρα καταστολής.

Ο συμβιβασμός βρέθηκε τελικά στη φράση «appropriately coordinated and phased» αντί «appropriate sequencing of actions» («σωστά συντονισμένες και σε φάσεις» αντί «σωστή αλληλουχία δράσεων).

Τα υπόλοιπα σημεία της πολιτικής διακήρυξης στον τομέα μείωσης της προσφοράς είναι επαναλήψεις της πολιτικής διακήρυξης του 1998. Οι χώρες που δεν ήθελαν ουσιαστικές αλλαγές δεν ενέδωσαν σχεδόν σε κανένα σημείο στον τομέα της μείωσης της προσφοράς, παρ' όλες τις έρευνες, δημοσιεύσεις, προτάσεις του Γραφείου του ΟΗΕ για τα ναρκωτικά και το έγκλημα και τις συζητήσεις κατά την προετοιμασία της συνόδου. Απ' αυτή την άποψη η πολιτική διακήρυξη της Βιέννης είναι απογοητευτική.

Παρά τη στασιμότητα που διακρίνει την Επιτροπή Ναρκωτικών του ΟΗΕ ο κ. Αποστόλου επισήμανε ορισμένα στοιχεία που -κατά τη γνώμη του- θα πρέπει να θεωρηθούν ευοίωνα σημεία για τον μελλοντικό διάλογο.

-Κατ' αρχήν η σύνοδος του 2009 χαρακτηρίζεται από μια αντιπαράθεση των χωρών μελών, χωρίς τη διάθεση πόλωσης. Η συζήτηση κατέστησε σαφές ότι παρ' όλο που υπερισχύουν ακόμη οι θέσεις των χωρών που ασκούν την κυριαρχία στον κόσμο και από θέσεως ισχύος μπορούν να επιβάλλουν τις απόψεις τους, η έντονη αντιπαράθεση με επιχειρήματα θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια. Τελικά δεν μπορεί η διεθνής κοινότητα να συνεχίζει να αγνοεί την καθημερινή πραγματικότητα. Ουσιαστική αλλαγή του συστήματος με μεγαλύτερη έμφαση μιας ανθρωπίντερης προσέγγισης είναι θέμα τόλμης των χωρών που ζητούν προσαρμογή του νομικού πλαισίου στην σύγχρονη πραγματικότητα και ζήτημα διαρκούς διαλόγου και συζήτησης καθώς και θέμα χρόνου.

-Ευοίωνα σημεία μπορεί να θεωρηθούν και ορισμένα σημεία της διακήρυξης όπως:
-η αναγνώριση της πολιτικής διακήρυξης του UNAIDS για το HIV/AIDS που αποτελεί μια έμμεση αποδοχή των πρακτικών «μείωσης της βλάβης»,
-η αναγνώριση της συμβολής της κοινωνίας των πολιτών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) στη διαμόρφωση της πολιτικής,
-η αποδοχή της αρχής ότι οι συνθήκες του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα θα πρέπει να αποτελέσουν ουσιαστικό μέλημα των κρατών μελών και του Γραφείου του ΟΗΕ. Οι συνθήκες ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ πρέπει να εφαρμόζονται στα προγράμματα μείωσης της ζήτησης και μείωσης της προσφοράς και στις ετήσιες εκθέσεις θα πρέπει να γίνεται σχετική αναφορά.
-η αποδοχή ότι μεταξύ των υπηρεσιών του ΟΗΕ θα πρέπει να υπάρχει συνοχή ως προς τις θέσεις και τα προγράμματα (η Επιτροπή Ναρκωτικών π.χ. είναι η μόνη που δεν αποδέχεται τα προγράμματα μείωσης της βλάβης).

Τέλος ορισμένα συμβάντα όπως η παρουσία και η ομιλία του προέδρου της Βολιβίας Ενο Morales που ζήτησε αλλαγή της διεθνούς συνθήκης του 1961 η οποία χαρακτηρίζει το φύλλο της κόκας παράνομο, η παρουσία και ομιλία της βασίλισσας της Σουηδίας, πρόεδρου της ΜΚΟ «Mentor» που ζήτησε από τις χώρες μέλη στενή συνεργασία με τις ΜΚΟ, και η δήλωση των 26 χωρών για το θέμα της «μείωσης της βλάβης» αποτελούν σημάδια αλλαγής της ατμόσφαιρας.

Στο διάλογο που ακολούθησε διατυπώθηκαν από τους παρευρισκόμενους απόψεις που συνοπτικά αφορούν στα παρακάτω σημεία:

-Οι χώρες μέλη δεν κάνουν την πρόβλεψη ανάλυση της πραγματικότητας για τη διαμόρφωση της πολιτικής τους. Σε τι οφείλεται η πανδημία του AIDS, η παρανομία, οι ανθυγιεινές συνθήκες διαβίωσης των εξαρτημένων, οι φυλακίσεις, η εγκληματικότητα στους δρόμους κλπ. Κατά τη γνώμη συνέδρου αυτό οφείλεται στο καθεστώς της απαγόρευσης. Μια αλλαγή του συστήματος θα πρέπει να λάβει υπόψη αυτό το σημείο.

-Η αναφορά σε παραδείγματα μείωσης της βλάβης όπως οι αίθουσες χρήσης ναρκωτικών (drug consumption rooms) σε ορισμένες χώρες και η απόρριψη τέτοιων πρακτικών από άλλες χώρες έφερε στο τραπέζι την πρακτική που υπάρχει αυτή τη στιγμή σε περιοχές της Αθήνας

όπου γίνεται διάθεση και χρήση ναρκωτικών στους δρόμους ορισμένων συνοικιών. Θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί: αυτοί οι δρόμοι -όχι μόνο στη Αθήνα αλλά και σε άλλες πόλεις- δεν είναι ένα είδος «ανοιχτών αιθουσών χρήσης» χωρίς όμως την επιτήρηση που υπάρχει στις οργανωμένες αίθουσες;

-Αναφέρθηκε ότι οι συνεδριάσεις της Επιτροπής Ναρκωτικών του ΟΗΕ πάσχουν από «λεξολαγνεία». Όλη η συζήτηση περιστρέφεται γύρω από λέξεις και φράσεις ενώ η Επιτροπή πρέπει να αποτελεί εργαλείο ενθάρρυνσης των χωρών μελών να ευαισθητοποιηθούν και ν' αναζητήσουν διεξόδους για τα προβλήματα που δημιουργεί η διακίνηση και η χρήση ναρκωτικών. Οι αντιδράσεις της κοινωνίας σε νέες πρακτικές προέρχονται πολλές φορές από την κακή διαχείριση των υπευθύνων. Όταν η κοινωνία προετοιμάζεται σωστά με ενημέρωση και διάλογο μπορεί κανείς να εισαγάγει νέες πρακτικές χωρίς συγκρούσεις με την κοινωνία.

-Τονίστηκε ότι πράγματι η διακήρυξη της Βιέννης είναι άτολμη, πολύ πιο άτολμη απ' ότι η έκθεση του Συμβουλίου Ελέγχου των Ναρκωτικών την οποία ουσιαστικά αγνοεί η πολιτική διακήρυξη. Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι προβλήματα που για να αντιμετωπισθούν χρειάζεται πραγματισμός, τόλμη και όραμα.

-Το γεγονός ότι οι χώρες μέλη του ΟΗΕ αρνούνται να ομολογήσουν την αποτυχία του συστήματος φέρει στο προσκήνιο το ερώτημα κατά πόσο πίσω από αυτή τη στάση κρύβονται συμφέροντα που δεν επιθυμούν την αλλαγή της ισχύουσας κατάστασης.

- Εκφράστηκε απογοήτευση ότι η Ελληνική αντιπροσωπεία στη Βιέννη δεν συμπεριλάβανε εκπροσώπηση Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ το κάνουν. Είναι ένα σημείο που θα πρέπει να τύχει της ανάλογης προσοχής στο μέλλον.

-Η εξομάλυνση τέλος των νομικών περί τα ναρκωτικά συστημάτων ήταν παρατήρηση συνέδρου που θεωρεί ότι ο συντονισμός των δράσεων των χωρών και ο συγχρονισμός της νομοθεσίας μπορεί να φέρει θετικά αποτελέσματα.

Μάιος 2009
Θανάσης Αποστόλου
Συντονιστής της συζήτησης.